SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Sosiaaliturva- ja vakuutusosasto/
Eva Ojala

Muistio

28.10.2019

19-766

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

LISÄSELVITYS HALLITUKSEN ESITYKSEEN HE 39/2019 vp

Perusturvan, lapsilisän ja elatustuen korotusten vaikutukset asumistukeen ja toimeentulotukeen

Oheisessa excel-tiedostossa on esimerkkejä perusturvaetuuksien tasokorotusten sekä lapsilisän ja elatustuen korotusten yhteisvaikutuksista yksin asuvien henkilöiden sekä yksinhuoltajaperheen asumistukeen ja toimeentulotukeen.

Missään esimerkissä **asumistuki** ei pienene, sillä etuuksien määrät yksinään eivät tasokorotusten jälkeenkään ylitä asumistuen tulorajoja. Tosin varsinkin yksin asuvilla rajat ylittyisivät, jos etuuksien lisäksi olisi edes vähän muita tuloja. Elatustukea ja lapsilisää ei oteta asumistuessa tulona huomioon.

Koska **toimeentulotukeen** vaikuttaa nettotulo, on etuuksista laskettu ennakonpidätys verohallinnon päätöksen mukaisesti; työttömyysturvasta 20 %:n ja sairausvakuutuslain mukaisista päivärahoista 25 %:n mukaan. Elatustuki ja lapsilisä eivät ole verotettavaa tuloa, ja ne vähentävät toimeentulotukea täysimääräisesti.

Jos nyt korotettuvia ensisijaisia etuuksia saava kotitalous saa myös toimeentulotukea, pienenee toimeentulotuki pääsääntöisesti yhtä paljon kuin ensisijaisen etuuden määrä nettona kasvaa. Koska toimeentulotuen yksinhuoltajan perusosaa korotetaan, jää yksinhuoltajaperheille juuri perusosan korotuksen verran enemmän käteen kuussa; toimeentulotukea saavien muiden kotitalouksien nettotulot eivät muutu. Näissä esimerkeissä asumistuki ei pienentynyt, mutta vaikka niin olisikin käynyt, olisi toimeentulotuki kompensoinut asumistuen pienenemisen täysimääräisesti.

Muiden kuin yhden hengen ruokakuntien osalta korotusten vaikutusta ei ole arvioitu, koska toimeentulotukeen ja asumistukeen vaikuttaa ruokakunnan koko ja kaikkien tulot.

Kaikkien saajien lapsilisän korotus

Ensimmäisestä lapsesta maksettavan lapsilisän korotus 10 eurolla kuukaudessa (94,88 eurosta/kk 104,88 euroon/kk) lisäisi kustannuksia noin 65 milj. euroa. Jos taas korotettaisiin kaikista lapsista maksettavia lapsilisiä 10 eurolla kuukaudessa, olisi kustannusvaikutukset noin 120 milj. euroa. (Em. määrät laskettu ilman yksinhuoltajakorotuksen korotusta).

Postiosoite **Postadress** **Postal Address**	**Käyntiosoite** **Besöksadress** **Office**	**Puhelin** **Telefon** **Telephone**	**Faksi** **Fax** **Fax**	**s-posti, internet** **e-post, internet** **e-mail, internet**
Sosiaali- ja terveysministeriö				
PL 33 00023 Valtioneuvosto	Meritullinkatu 8 Helsinki	0295 16001 +358 295 16001	02951 63415 +358 2951 63415	kirjaamo@stm.fi stm.fi

Lapsilisän sitominen KEL-indeksiin

	2019	2020	2021	2022
Kansaneläkeindeksi (VM:n ennuste elokuulta)	**1 617**	**1 633**	**1 659**	**1 688**
1.lapsi	**94,88**	**95,82**	**97,34**	**99,05**
2.lapsi	**104,84**	**105,88**	**107,56**	**109,44**
3.lapsi	**133,79**	**135,11**	**137,27**	**139,66**
4.lapsi	**153,24**	**154,76**	**157,22**	**159,97**
5.lapsi	**172,69**	**174,40**	**177,18**	**180,27**
yh	**53,30**	**53,83**	**54,68**	**55,64**
Arivioitu kustannusvaikutus (milj. EUR)		**14**	**35**	**60**

Laskelmassa vuoden 2019 euromääriä on pidetty lähtökohtana ja tulevien vuosien euromäärät on nostettu suhteessa niihin. Esimerkiksi 1. lapsi vuodelle 2021 = (1659/1617)*94,88 ~= 97,34. Kansaneläkeindeksissä v. 2021 ja 2022 on käytetty VM:ltä elokuussa saatuja ennusteita (nämä siis voivat olla muuttuneet, eli laskelma suuntaa antava).

LIITTEET Perusturvan tasokorotusten vaikutuksia asumistukeen ja toimeentulotukeen (excel)